

တၢ်ကထိၣ်သးတၢ်ဟ်ဖျါ

လၢယုၤလံ ၂၄သီ, ၂၀၂၀ နံၣ်/ KHRG လံာ်ကတြၢ်နီၣ်ဂံၢ်-20-71-II

မုၢ်တြၢ်ကီၢ်ရၣ် တၢ်ကထိၣ်သးတၢ်ဟ်ဖျါ: ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်သးဖိ မၤသံ သဝီဖိပိာ်မုၢ်တဂၤဒီး ဟံးန့ၢ်ကွံာ် အတၢ်ကယၢကယဲလုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်တဖၣ် ဖဲဒွဲၣ်လိကီၢ်ဆၣ် လၢယုၤလံ ၂၀၂၀ နံၣ်

တၢ်ကထိၣ်သးတၢ်ဟ်ဖျါ တဘျုးအံၤဟ်ဖျါတဲ တၢ်ကထိၣ်အသး ဖဲပိာ်လိထၣ်သဝီ, ခုၣ်သ့ၣ်ထၣ်ကရူၢ်, ဒွဲၣ်လိ ကီၢ်ဆၣ်, မုၢ်တြၢ်ကီၢ်ရၣ် ဖဲလၢယုၤလံ ၁၆သီ, ၂၀၂၀နံၣ်န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်သး ဒိၣ်ချ့သးရၣ် (ခမၣ်- ၄၀၉) အသးဖိခံၤ ခးသံဝဲလိာ်ကဝီၤသဝီဖိပိာ်မုၢ်တဂၤဒီး ဟံးန့ၢ်ကွံာ်ဝဲအတၢ်ကယၢကယဲလုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်တဖၣ် အသးယာ်ဝဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နီၣ်မုၢ်နီၣ် အတၢ်ဒီးအဖိသၢၤဘၣ်အိၣ်လီၤတဲာ်ကွံာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ¹

(၁)တပတီၢ်-တၢ်ကထိၣ်သးအဂ့ၢ်လီၤတံာ်လီၤဆဲး

တၢ်ကထိၣ်သးအကလုာ်	တၢ်မၤသံဒီး တၢ်ဂုၢ်ဆူၣ်ပျိဆူၣ်
တၢ်ကထိၣ်သးမုၢ်နံၣ်မုၢ်သီ	လၢယုၤလံ ၁၆သီ, ၂၀၂၀ နံၣ်
တၢ်ကထိၣ်သးတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ (သဝီ, ကရူၢ်, ကီၢ်ဆၣ်, ကီၢ်ရၣ်)	ပိာ်လိထၣ်သဝီ, ခုၣ်သ့ၣ်ထၣ်ကရူၢ်, ဒွဲၣ်လိကီၢ်ဆၣ်, မုၢ်တြၢ် ကီၢ်ရၣ်

ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဂၤအဂ့ၢ်အကျိၤ	
မံၤ	နီၣ်မုၢ်နီၣ်
သးနံၣ်	၃၈
မုၢ်/ခွါ	မုၢ်
ကလုာ်	ကညီ
ဟံၣ်ဖိပိာ်ဖိ အိၣ် /တအိၣ်	အိၣ်
တၢ်ဟံမုၢ်ဖါ /လီၢ်လၢ	သဝီဖိ
အိၣ်ဆိးဒုသဝီ	ပိာ်လိထၣ်သဝီ

¹တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ လံာ်ဟ်ဖျါတဘျုးအံၤအပူၤန့ၣ် တၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်အီၤဖဲ လၢယုၤလံ ၂၀၂၀နံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တၢ်ဆုၤဟ့ၣ် ထီၣ်အီၤလၢ လီၢ်ကဝီၤပုၤမၤသကိးတၢ်တဂၤ ဖဲမုၢ်တြၢ်ကီၢ်ရၣ်အပူၤ လၢအဘၣ်တၢ်သိၣ်လိအီၤ လၢကညီဂွံဝိခွဲးယာ်ကရူၢ် KHRG လၢကမၤနီၣ်မၤယါတၢ်မၤဘၣ်ဒိပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဝိခွဲးယာ်အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ် ဖဲလိာ်ကဝီၤပုၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်အမံၤ, တၢ်ဂီၤဒီးအိၣ်ဆိးလီၢ်ကျဲ လီၤတံာ်လီၤဆဲးတဖၣ်န့ၣ် တၢ်မၤလီၤဘၢအီၤလၢအဝဲနီၣ်ကစၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်န့ၣ် လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်ကွဲးရဲပုၤအါထီၣ်အီၤဖဲ ပနီၣ်ကဝီၤအပူၤန့ၣ်မုၢ်ဝဲဒၣ် KHRG အတၢ်ကွဲးရဲထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤန့ၣ်လီၤ.

ပုလဲအမဲအာပယွဲတၢ်တဂၢအဂျါအကျါ				
မံ	လီၤလၢ	သးကျါ/ သးရှၢ် / သးတြိၤ	အိၣ်သ့ၣ်လီၤသးလီၤကျဲ /သးကလၢၤ	အခိၣ်အမံၤဒီးလီၤလၢ
ဟ့မ့ထဲၣ်	သးဖိ	ခမရ-၄၀၉, စကခ-၈	ရှၢ်သ့ၣ်ထံၣ်သးကလၢၤ	သးကလၢၤအခိၣ်-ကွီၤ၀န့ၣ် သးရှၢ်ခိၣ်-လ့လ့ထီၣ် သးရှၢ်ခိၣ် (၂)-လူၤမ့ဟ့ၤ
သါစိလ္လ့ၤ	သးဖိ	ခမရ-၄၀၉, စကခ-၈	ရှၢ်သ့ၣ်ထံၣ်သးကလၢၤ	သးကလၢၤအခိၣ်-ကွီၤ၀န့ၣ် သးရှၢ်ခိၣ်-လ့လ့ထီၣ် သးရှၢ်ခိၣ် (၂)-လူၤမ့ဟ့ၤ

(၂)ပတီၢ်တပတီၢ်-တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါအကံၢ်အစီ

၁. ရှဲပုးပုၤနဟံးန့ၢ်တၢ်ကဲထီၣ်သးတခါအံၤ တဆီဘၣ်တဆီတက့ၢ်.
 ကညီၣ်ဂီၢ်ဝိခဲးယၢ်ကရူၢ် ပျီပူၤပုၤမၤနီၣ်မၤပၤတၢ်ကစီၣ်တဂၢ မၤတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်ဒီး ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အဝၤ
 ဒီး အဖိဒိၣ်ခွါန့ၣ်လီၤ.

၂. ကွဲးနီၣ်ပုၤလၢဟ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤတဂၢစုၣ်စုၣ်သ့ၣ်ညါ တၢ်ဂ့ၢ်အံၤအမ့ၢ်အတီၤလၢကျဲၤလဲၣ်.
 ပုၤဟ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ် ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဂၢအံၤ အဟံၣ်ဖိယီဖိန့ၣ်လီၤ.

(၃)ပတီၢ်တပတီၢ်-ဟံၣ်ဖျါတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အကျါလၢလၢပုၤပုၤတက့ၢ်

ဟံၣ်ဖျါတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အကျါလၢလၢပုၤပုၤတက့ၢ်.

ဖဲလါယူၤလံ ၁၆သီ, ၂၀၂၀ နံၣ် မ့ၢ်ဟ့ၢ်လီၤ ၁ န့ၣ်ရံၣ်န့ၣ်, ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်သး (စစ်ကွပ်ကဲအခြေစိုက်) စက
 ခ- ၈ တၢ်ပၤအဖိလၢ် ခမရ-၄၀၉ အသးဖိခံၣ် ခးသံဝဲသဝီဖိပိာ်မ့ၢ်တဂၢလၢအမံၤမ့ၢ် နီၢ်မ့ၢ်နီၤ ဖဲပိာ်လိ
 ထံၣ်သဝီ, ရှၢ်သ့ၣ်ထံၣ်ကရူၢ်, န့ၣ်လိကီၢ်ဆၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

သးဖိလၢအမ့ၢ် ဟ့မ့ထဲၣ်ဒီး သါစိလ္လ့ၤ ခံၣ်အံၤအိၣ်ဝဲဖဲ ရှၢ်သ့ၣ်ထံၣ်သးကလၢၤအပူၤ လၢအမ့ၢ် သးရှၢ်ခိၣ်
 (၂) လူၤမ့ဟ့ၤအတၢ်ပၤတၢ်ဆုၤအဖိလၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ကဲထီၣ်သးအနံၤန့ၣ်, အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဝဲမ့ၢ်ဆါခိတၢ်အိၣ်
 လၢသဝီပူၤဖဲ သီခါဖျၢ်န့ၣ်လီၤ. ဝံၤအလီၢ်ခံအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤဝဲဆူသဝီပူၤဒီး သံကွၢ်ဝဲ စီပူၤအ့ (နီၢ်မ့ၢ်နီၤအ
 ဝၤ) အဟံၣ်အိၣ်ဖဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီၤဖိဖဲန့ၣ်တဖၣ် ငးနဲၣ်ဝဲအဟံၣ် ဘၣ်ဆၣ်တဲအီၤလၢ စီပူၤအ့တအိၣ်
 လၢအဟံၣ်ဘၣ် မ့ၢ်လၢအဝဲလဲၣ်ဆုၤအဖိမ့ၢ်ခွါဆူဘဲလ့ၣ်ပူၤ လၢကက့ၤထီၣ်က့ၤကွီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

စီပူၤအ့ ကဲတ့ၢ်ဝဲကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်သဝီသးပုၤ ဒီးအခဲအံၤန့ၣ် အဝဲလုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိသးသမူလၢ တၢ်ဆါတၢ်ပူၤဒီး
 သ့ၣ်ထီၣ်ဝဲကျးဖိတဖျၢ် လၢအဟံၣ်ဖိလၢ်တကထာန့ၣ်လီၤ. အဟံၣ်အံၤအိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးလၢ သဝီခံအ
 ကတၢ်, လၢတၢ်လုၢ်အခိၣ်ထံးဖဲ ပိာ်လိထံကျိအကပၤန့ၣ်လီၤ. သးဖိခံၣ်အံၤလဲၣ်တုၤလၢ အကျးဆါတၢ်
 န့ၣ်ဒီးဆုၣ်နီၤအိၣ်ဝဲသးဖဲန့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိခံၣ်ဂၢစုၢ်ကီၢ် ဟဲဆုၣ်နီၤဝဲဖဲအကျးဆါတၢ်အပူၤ ဒ်သိးကကွၢ်
 စူၣ်ဝဲ ပယီၤသးဖိခံၣ်အံၤ အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲသးဖိခံၣ်အံၤအိၣ်သးဝံၤန့ၣ် ဟးထီၣ်ကွၢ်ဝဲလၢ သဝီ
 ပူၤဒီးသဝီဖိခံၣ်ဂၢစုၢ်ကီၢ် က့ၤက့ၤဆူအဟံၣ်ဒၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တစိာ်ဖိဝံၤအလီၢ်ခံ သးဖိခံၣ်အံၤ ဟဲက့ၤကဒီးဆူကျးအပူၤဒီး ယုဝဲတၢ်ဒၤတဖျၢ်လၢအကဒၤန့ၣ်လီၤ တန့
 သၣ် ဒီးကက့ၤစိာ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်အဆၢကတီၢ် စီပူၤအ့ အဖိဒိၣ်မ့ၢ်စုၢ်ကီၢ် ဟဲဝဲဆူနီၢ်မ့ၢ်နီၤအအိၣ်ဝဲ

ကျေးဆါတံးန့ၣ်အပူၤအယီၤ ပယီၤသုးဖိခံၣ်အံၤ ဟးထီၣ်ကဒီးဆူသဝီပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲအဖိခိၣ်မုၢ်အံၤဟးထီၣ် ဝံၤန့ၣ် ပယီၤသုးဖိခံၣ်အံၤဟဲက့ၤန့ၣ်လီၤကဒီးဆူဟံၣ်ပူၤလီၤ. ဖဲန့ၣ် ပှၤဟံၣ်ခိၣ်ဟံၣ်ယၤန့ၣ်ဟူဝဲ နီၢ်မုၢ်နီၤ ကိးပသုထီၣ်ဝံၤဒီး ကျိသိၣ်ထီၣ်ဝဲ သၤထံၣ်န့ၣ်လီၤ.

သုးဖိတဂၤခဲဝဲနီၢ်မုၢ်နီၤဒီးအကျိ MA-1 (ကျိလၢကီၢ်ပယီၤသုးထုးထီၣ်တုဝဲလၢအနီၢ်ကစၢ်ဒီး အသုးဖိတဖၣ် သူဝဲ)သၤထံၣ်န့ၣ်လီၤ. ကျိချဲဘၣ်ဝဲအချၢပံၤခံထံၣ်ဒီးဖျိသၢကံၢ်ထီၣ်ဝဲဆူအသးနၢပှၤဖိခိၣ်ဒီးအကီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ကျိချဲအဂၤတထံၣ် ခးဘၣ်ဝဲဖဲအခိၣ်သၢပံၤအလီၢ်ခံ ဒီးဖျိသၢကံၢ်ထီၣ်ဝဲဆူ အမဲၣ်ချဲအစ့ၣ်တကပၤန့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိတဖၣ်ဟံၣ်ဖျိထီၣ်ဝဲလၢ ပှၤခးနီၢ်မုၢ်နီၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ ကီၢ်ပယီၤသုးဖိ ဟ့မ့ထံၣ်န့ၣ်လီၤ. သုးဖိခံၣ် အံၤ ဟံးန့ၣ်ကွံၣ်နီၢ်မုၢ်နီၤအဖဲဒီးအနၢဒီးလၢအသိးဃာ်ဝဲဝံၤဒီး ဃုာ်ထီၣ်ကွံၣ်ဝဲလၢသဝီပူၤန့ၣ်လီၤ. သုးဖိခံၣ် အံၤဟးထီၣ်ဝဲအလီၢ်ခံ ပှၤဟဲထံၣ်တံၢ်ကဲထီၣ်သးအလီၢ် အဆိကတၢ်တဂၤမ့ၢ်ဝဲ လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိ စီၤတ ---န့ၣ်လီၤ.

နီၢ်မုၢ်နီၤအသးနံၣ်အိၣ်ဝဲ ၃၈ နံၣ် ဒီး ဟံလီၤတံၢ်ကွံၣ်အဝၤဒီးအဖိသၢကၤန့ၣ်လီၤ. အဖိမုၢ်ခိၣ်ကတၢ်မ့ၢ် နီၢ် အ---, သးနံၣ် ၁၈ နံၣ်, မၤလိဝဲ ၉တီၤဖဲ ၇--- သဝီတီၤထီၣ်ကွံၣ်, မိကီၢ်ကရူၢ်, သထူၣ်ကီၢ်ဆၣ်န့ၣ်လီၤ. အ ဖိခွါ စီၤဘ---, သးနံၣ် ၁၅နံၣ်, မၤလိစ့ၢ်ကိးဝဲ ၅ တီၤဖဲ ကွံၣ်တဖျၢၣ်ယီၤဒီးအနီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဖိခွါအဆံး ကတၢ်မ့ၢ် စီၤဝ--- ဒီး အသးနံၣ်အိၣ်ဝဲ ၁၂ နံၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲတံၢ်ကဲထီၣ်သးအနံၤန့ၣ် အဖိခွါဆံးကတၢ် တဂၤအံၤ လိာ်ကွဲဝဲလၢအသကိးအဟံၣ်ဖဲသဝီအပူၤန့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ပယီၤပခိၣ်သုးထဲဖျိထီၣ်ဝဲလၢ ကဟံးထီၣ်ဂ့ၢ်ဝီဒီးလိာ်ဘၢလိာ်ကွံၣ်ပှၤမၤကမၣ်တံၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲ KHRG ပျီ ပှၤပှၤမၤနီၣ်မၤယါတံၢ်ဂ့ၢ်တံၢ်ကျိၤတဂၤဆဲးကျိး စီၤပူးအ့ (ဖဲလၢယူၤလံ ၂၃ သီ, ၂၀၂၀ နံၣ်) အခါ အဝဲအိၣ် ဖဲ ဘံလုကီၢ်ဆၣ်အပူၤ မ့ၢ်လၢကီၢ်ပယီၤပခိၣ်သုး ခမ၇-၄၀၉ အသုးရၣ်ခိၣ် လုလုထီၣ် ကွဲအီၤလၢကလဲၤ ပၣ်ယုာ်ပၣ်ဂီၢ်လၢ တံၢ်လိာ်ဘၢလိာ်ကွံၣ်တံၢ်မူးတံၢ်ရၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

(ဖဲတံၢ်ကွဲးလိာ်တံၢ်တံၢ်ဟံၣ်ဖျိအံၤအဆၢကတီၢ် ခမ၇-၄၀၂ သုးဖိတဖၣ်ဟဲန့ၣ်လီၤအိၣ်ဆိးက့ၤဝဲဖဲ ခူၣ်သ့ၣ် ထၣ် သုးကလၢလၢ ခမ၇- ၄၀၉ အိၣ်ဆိးတံၢ်ဝဲအလီၢ် န့ၣ်လီၤ.)

(၄)ပတီၢ်တပတီၢ်-တံၢ်ယုန့ၣ်အခွဲး

မ့ၢ်ပှၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တံၢ်ဖၣ် ဟ့ၣ်ပှၤတံၢ်ခွဲးတံၢ်ယာ်လၢပကသုတံၢ်ဂ့ၢ်တံၢ်ကျိၤတခါအံၤခါ, ဟ့ၣ်ပှၤတံၢ်ခွဲး တံၢ်ယာ်လၢပကသုတံၢ်ဂ့ၢ်အံၤလၢကျဲးလဲၣ်.

ပှၤလၢအဟ့ၣ်တံၢ်ဂ့ၢ်တံၢ်ကျိၤအံၤ ဟ့ၣ်အခွဲးလၢ KHRG ကရၤလီၤတံၢ်ကစီၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤတဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိၣ်န့ၢ်အိၤဖဲ ပိၣ်လိထံၣ်သဝီ, ခုၣ်သ့ၣ်ထံၣ်ကရူၢ်, ဇွဲၣ်လိကီၢ်ဆၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤလၢအဖိခိၣ်အစ့ၣ်တဘျီန့ၣ် ဘၣ်တၢ်ဒိၣ်န့ၢ်အိၤဖဲ လၢယူၤလံ ၁၆သီ, ၂၀၂၀နံၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤဟံၣ်ဖျါဖဲ နီၢ်မ့ၣ်နီၤအစိၣ်ဖဲ ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်သုးဖိခးသံအံၤဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ် လီၤတၢ်ဂီၤလၢအဖိခိၣ်အထွဲတကပၤန့ၣ် ဘၣ်တၢ်ဒိၣ်န့ၢ်အိၤဖဲ လၢယူၤလံ ၁၇သီ, ၂၀၂၀နံၣ် ဖဲ တၢ်ခူၣ်လီၤအစိၣ်ဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤလၢအဖိလၢအစ့ၣ်တကပၤ ဟံၣ်ဖျါဖဲ နီၢ်မ့ၣ်နီၤဖဲအအိၣ်မူဒဲးအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

(တၢ်ဂီၤ-စီၤပုးအု, လီၢ်ကဝီၤပုၤတဝၢဖိ)

ကညီၣ်ဂီၢ်ခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အဂ့ၢ်ဖျၢၣ်ကိၢ်

ကညီၣ်ဂီၢ်ခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အံၤဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အိၤဖဲ ၁၉၉၂ နံၣ် ဒီးမ့ၢ်ဝဲလီၢ်ကဝီၤကရၢသဘူတဖု လၢအၢၣ်လီၤမၤတၢ်လၢကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ပုၤဂီၢ်ခွဲးယၢ်အတၢ်အိၣ်သး လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤန့ၣ်လီၤ. KHRG သိၣ်လိဝဲ လီၢ်ကဝီၤန့ၣ်သဝီဖိတဖၣ် လၢကမၤနီၣ်မၤယါတၢ်မၤဘၣ်ဒိပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤန့ၣ်လီၤ. KHRG ဘိးဘၣ်ရၢလီၤတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်အံၤ နိသိးကဟံၣ်ဖျါထီၣ်လီၢ်ကဝီၤပုၤကမ့ၢ်တဖၣ် အကလုာ်, အတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်, အတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘၣ် ဒီးအတၢ်ထံၣ်တၢ်ပၢ်သးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နယုထံၣ်သ့ၣ်ညါ ပတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲ www.khr.org အပူၤသ့ၣ်ဒဲးန့ၣ်လီၤ.